

Järjestöyhteistyöryhmä JYRY

Aika: 15.8.2024 klo 9–11

Paikka: Teams

Paikalla:

- Eevaleena Mattila, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry
- ~~Sanna Hyry, Mielenterveyden keskusliitto ry~~ Anna-Liisa Lämsä, Mielenvireys ry ja Mielenterveyden keskusliitto ry
- Kaija Sepponen, Eläkeliiton Oulaisten yhdistys ry ja Kaatuneitten Omaiset Oulun Piiri ry
- Anni Malkamäki, Neuroliitto ry
- ~~Liisa Pitzén, Invalidiliitto ry~~ Hilikka Lahti, Invalidiliitto ry
- ~~Lea Nikula, Nuorten Ystävät ry~~ Katja Kuusela, Näkövammaisten liitto ry
- Patrik Willberg, Pohjois-Suomen Pelastusliitto
- Esa Aunola, Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry
- Juha Rauhala, Oulun hiippakunta
- Pasi Laukka, Oulun kaupunki
- ~~Nina Säkkinen, Alueelliset psykiatriset palvelut ja mielenterveyspalvelut/OYS Psykiatria/Perhe- ja sosiaalipalvelut ja OYS Psykiatria, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue~~ Katri Ylitalo, Asiakasohjausyksikkö/Yhteiset palvelut/Ikäihmisten palvelut, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
- ~~Heikki Viia, Onnettomuuksien ehkäisy ja varautuminen/Pelastustoimi, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue~~ Sari Sven, Onnettomuuksien ehkäisy ja varautuminen/Pelastustoimi, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
- Sanna Salmela, Yhteistyö, osallisuus ja hyvinvointi, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
- Marjo Riitta Tervonen, Yhteistyö, osallisuus ja hyvinvointi, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
- Helena Liimatainen, Yhteistyö, osallisuus ja hyvinvointi, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
- Anne-Mari Ehrola, RRP2-hanke, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
- Anniina Halonen, RRP2-hanke, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Muistio

1. Osallistujien toteaminen

- Puheenjohtaja Eevaleena Mattila avasi kokouksen.
- Todettiin kokouksen osallistujat.

2. Työjärjestyksen hyväksyntä

- Hyväksyttiin työjärjestys.

3. Palautteet alueellisista hyvinvoinnin edistämisen neuvotteluista

- Järjestöyhteistyöryhmän nimeämät järjestöedustajat osallistuivat kevään 2024 aikana kuntien kanssa käytäviin alueellisiin neuvotteluihin. Järjestöjen laatima kooste neuvotteluista (liite 1) on toimitettu järjestöyhteistyöryhmän jäsenille.
- Jokaisessa neuvottelussa käytiin myös palautekeskustelua, jonka anti käydään läpi yhdyspintalautakunnan kanssa.
- Puheenjohtaja tiiviisti järjestöjen kokemuksia: Jos kunnilla on omat valmistellut puheenvuorot, myös järjestöillä olisi hyvä olla oma valmisteltu puheenvuoronsa neuvottelussa. Lakisääteisen hyte-työn määrittely hyvinvointialueen ja kuntien välillä nähdään keskeisenä. Kuntien avustaminen on vähentynyt Pohteen aloittamisen jälkeen. Työntekijöiden on hyvä kartoittaa järjestöjä laajemmin kuin oman kunnan alueelta. Vapaaehtoistoiminnassa on tärkeää, että hyvinvointialue, kunnat ja järjestöt eivät kilpaile samoista vapaaehtoisista. Jatkossa neuvotteluissa olisi hyvä nostaa enemmän esille paikallista kontekstia.
- Järjestöt ovat kiitollisia siitä, että pääsivät mukaan neuvotteluihin. Järjestöjen rooli neuvotteluissa jäi kuitenkin epäselväksi ja vuoropuhelu jäi vajaaksi.
- On hyvä, että yhdyspintalautakunta arvioi neuvotteluja.
- Neuvotteluja haastaa liian tiivis aikataulu. Ensi vuodelle on suunniteltu pidempää neuvotteluaikaa. Neuvotteluissa on hyvin tavoitettu kuntien ylintä johtoa.
- Järjestöyhteistyön näkökulmasta on arvioitava, millainen rooli neuvotteluilla on suhteessa muihin yhteistyörakenteisiin ja -verkostoihin. Ovatko esimerkiksi kuntien järjestöyhdyshenkilöiden tapaamiset luontevia areenoita paikallisen ja alueellisen yhteistyön edistämiseen?
- Järjestöjen edustus oli nyt hyvin heterogeenistä. Jatkossa voisi olla hyvä pohtia, voisiko järjestöjen edustaja olla joka neuvottelussa sama, esimerkiksi JYRYn

puheenjohtaja tai järjestötyön koordinaattori (tiivissä yhteistyössä järjestöjen kanssa).

- Järjestöjen osallisuutta on hyvä miettiä neuvottelujen tavoitteen pohjalta. Järjestöedustajat valittiin tälle kierrokselle teemojen mukaan.
- Seurakuntien näkökulmasta on hyvä, että hyvinvoinnin edistämisen verkkosivustoon liittyvää yhteistyötä ollaan tiivistämässä.
- Kuntien näkökulmasta kaivataan vastinpareja ennaltaehkäisevään työhön. Myös käytännön yhteistyölle on tilausta. Kunnat toivovat yhteistapaamisia Pohteen ja kuntien lautakuntien kanssa.
- Roolitukset eri toimijoiden välillä vaativat kirkastamista.

4. Hyvinvoinnin edistämisen neuvottelu: elintapaohjaus

- Projektisuunnittelijat Anne-Mari Ehrola ja Anniina Halonen Pohteen RRP-hankkeesta esittelivät asian (liite 2).
- Järjestötoimintojen osalta on haaste, että toimintaan sisältyvä elintapaohjaus ei välttämättä käy ilmi toiminnan kuvauksesta. Toimintojen kuvausten pitäminen ajan tasalla voi olla haaste pienillä resursseilla toimiville järjestöille.
- Toimijoille on ohjeistuksia siihen, miten toiminnot tulee kuvata Lähellä.fi-palveluun, jotta ne näkyvät hyte-palvelutarjottimella. Ohjeistukset olisi hyvä käydä läpi järjestöille ja seurakunnille toteutettavissa Lähellä.fi-infoissa.
- Elintapaohjaus on keskeisesti järjestöjen työtä. Järjestöt tulisi kirjata toimintamalliaineistoon kuntien rinnalle.
- Pilotin ikäraja rajaa eläkkeelle jäävät ulkopuolelle. Eläkkeelle jääminen olisi hyvä vaihe tehdä muutoksia elintapoihin. Väestöstä lähes kolmasosa on ikäihmisiä. Moni tarvitsisi elintapaohjausta pysyäkseen toimintakykyisenä.
- Kynnys kulttuuripalvelujen käyttämiseen on iso, jos siihen ei ole tottumusta. Ohjauksen lisäksi voidaan tarvita esim. kulttuurikavereita.
- Verkkopalveluissa on tärkeää täyttää vähimmäissaavutettavuusvaatimukset. Monikanavainen ohjaus ja neuvonta on tärkeää näkövammaisille. Saavutettavaa materiaalia ja Tsemppari-toimintaa näkövammaisille tarjoaa uusi yhdistys: [Etusivu - Visus Terveysteen - Fysioterapia-alan Näkövammaiset ry.](#)
- Toisella asteella olevien ikäkausina on haastavaa aikaa omista asioista huolehtimisen näkökulmasta. Miten toimii elintapaohjaus toisella asteella?

- Palvelujen maksullisuus on hyvä huomioida hyvinvointilähetteen pilotoinnissa. Vammaisilla on mahdollisuus EU-vammaiskortilla saada saattaja erilaisiin palveluihin maksutta mukaan.
- Palautekeskustelussa todettiin, että osallistujat tarvitsisivat etukäteisohjeistusta ennen hyte-neuvottelua. Välttämättä kaikki osallistujat eivät sisäistäneet olevansa hyte-neuvottelussa. Kuntien ääni ei kuulunut neuvottelussa lainkaan.
- Neuvottelusta on mahdollista antaa kirjallista palautetta 21.8. mennessä: <https://link.webropol.com/s/hytepalaute2024>
- Anne-Mari Ehrola ja Anniina Halonen poistuivat kokouksesta klo 10.00.

5. Minun arkeni ja elämäni -asukaskysely ja Meidän arkemme ja elämämme - järjestökysely

- Hyvinvoinnin edistämisen päällikkö Sanna Salmela esitteli asian (liitteet 3 ja 4). Kyselyjen lisäksi voidaan järjestää ilmiöasemia, joilla voidaan kerätä tietoa sellaisilta kohderyhmiltä, jotka kokevat, etteivät tule riittävästi kuulluksi. Ilmiöasemia voitaisiin järjestää yhteistyössä järjestöjen ja seurakuntien kanssa.
- Seurakunnista diakoniatyöntekijät ja kasvatuksen työntekijät voisivat vastata Meidän arkemme ja elämämme -kyselyyn järjestöjen lisäksi.
- Kyselyjä oli saatu hyvin lyhennettyä.
- Ilmiöpajat ja kyselyt täydentävät hyvin toisiaan.
- Järjestökyselyn sanamuotoja pitäisi muokata, jotta vastaaja ei mene sekaisin, mihin kyselyyn on vastaamassa. Otsikossa olisi hyvä lukea, kenelle kysely on tarkoitettu.
- Ikäryhmien osalta olisi hyvä jaotella ikäihmiset 65–79 v. ja ikäihmiset yli 80 v. Ei kannata käyttää termiä vanhukset. Myöskään Lähellä.fi-palvelussa ei enää käytetä tätä termiä.
- Veteraanijärjestöt on lakkautettu, mutta veteraanit kannattaa kuitenkin pitää kohderyhmänä. Myös sotaorvot olisi hyvä huomioida kohderyhmissä.
- Palvelujen saanti on niin lapsiperheille, vammaisille kuin ikäihmisillekin tärkeää. Voisiko palveluista kysyä esimerkiksi elämän eri osa-alueiden kohdalla?
- Seurakuntien osalta kyselyjen jakelu voidaan hoitaa kapitulien kautta.
- Pasi Laukka ja Juha Rauhala poistuivat kokouksesta klo 10.27.
- Ilmiöpajoja lapsiperheille voisi suunnitella yhdessä MLL:n kanssa, jonka tiloissa kokoontuu potentiaalisia ryhmiä.

- Myös järjestökyselyssä olisi hyvä kysyä kohderyhmän elämän vahvuuksia ja muutostarpeita.
- Sanna Salmela poistui kokouksesta klo 10.38.

6. Järjestöavustusten periaatteiden kehittäminen vuodelle 2025

- Järjestötyön koordinaattori Helena Liimatainen esitteli asian (liite 5).
- Yhdyspintalautakunnalle on hyvä tarkentaa kunnan yhdyspinnoille tulevia toimintoja, esim. erityisryhmään kuuluvia voi yhdessä kunnassa olla niin vähän, että retkelle täytyy kerätä osallistujia useammasta kunnasta. Tällöin olisi vaikea hakea avustusta kunnasta.
- Esitelty ehdotus työnjaon selventämiseksi kuntien kanssa vaikuttaa hyvältä. Ehdotuksessa on otettu huomioon avustuksista saatu palaute.
- Esitykseen on hyvä tarkentaa, että toiminta-avustukset jakautuvat pien- ja suuravustuksiin, mutta molempia voivat hakea eri kokoiset järjestöt.
- Haettavan avustusmäärän ylärajan määrittäminen ei ole tarpeen, koska avustusmääräraha loppuu joissain vaiheessa jakoa.
- Kumppanuusavustukset ovat harkinnanvaraisia ja yhdyspintalautakunta antaa niiden valmisteluun poliittisen ohjauksen.
- Järjestöjen näkökulmasta on hyvä, että kumppanuusavustusten hakijalle annetaan mahdollisuus itse priorisoida avustettavia kohteita, jos hakee useampaa avustusta, eikä haettua avustusmäärää voida kokonaisuudessaan myöntää.

7. Muut asiat

- Ei muita asioita.

8. Seuraava kokous

- Seuraavan kokouksen ajankohdaksi sovittiin 14.11. klo 8.30–10.30.
- Kokouksen aiheiksi on kaavailtu seuraavia: perhekeskustoimintasuunnitelma, ikääntyneiden osallistuminen vapaaehtoistoimintaan, järjestöyhteistyön toimintasuunnitelma 2025, hyvinvointikertomus ja hyte-palvelutarjotin.